

Закон України «Про громадські організації»

Зміни до Закону див. в Законі

[№ 5026-VI від 22.06.2012](#), ВВР, 2013, № 22, ст.216

Із змінами, внесеними згідно із Законами

[№ 406-VII від 04.07.2013](#), ВВР, 2014, № 20-21, ст.712

[№ 721-VII від 16.01.2014](#), ВВР, 2014, № 22, ст.801 - втратив чинність на підставі Закону

[№ 732-VII від 28.01.2014](#), ВВР, 2014, № 22, ст.811

[№ 767-VII від 23.02.2014](#), ВВР, 2014, № 17, ст.593

[№ 1593-VII від 04.07.2014](#), ВВР, 2014, № 36, ст.1186

[№ 1702-VII від 14.10.2014](#), ВВР, 2014, № 50-51, ст.2057

[№ 317-VIII від 09.04.2015](#), ВВР, 2015, № 26, ст.219

[№ 319-VIII від 09.04.2015](#), ВВР, 2015, № 25, ст.192

[№ 475-VIII від 21.05.2015](#), ВВР, 2015, № 30, ст.285

[№ 766-VIII від 10.11.2015](#)

Право громадян на свободу об'єднання є невід'ємним правом людини, закріпленим Загальною декларацією прав людини, і гарантується Конституцією та законодавством України.

Держава заохочує громадську ініціативу та створює належні умови для її реалізації шляхом формування сприятливого законодавчого середовища для утворення та діяльності громадських організацій та їх об'єднань.

Усі громадські організації рівні перед законом.

Стаття 1. Громадська організація

1. Громадською організацією є об'єднання громадян, створене з метою здійснення своїх прав і свобод, задоволення та захисту своїх законних соціальних, економічних, творчих, вікових, національно-культурних, спортивних та інших спільних інтересів, удосконалення законодавства, забезпечення урахування інтересів усіх суспільних груп органами державної влади та органами місцевого самоврядування через свою діяльність, а також впливу на вироблення і здійснення політики держави.

2. Діяльність громадських організацій має неприбутковий характер.

Стаття 2. Обмеження на створення і діяльність громадських організацій

1. Забороняється створення та діяльність громадських організацій, коли їх мета, або діяльність спрямована на:
  2. ліквідацію незалежності України;
  3. зміну конституційного ладу насильницьким шляхом;
  4. порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, підрив її безпеки;
  5. незаконне захоплення державної влади;
  6. пропаганда війни, насильства;
  7. розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі;
  8. посягання на права і свободи людини, здоров'я населення;
  9. створення незаконних воєнізованих формувань.

Стаття 3. Законодавство про громадські організації

1. Законодавство про громадські організації складається з Конституції України, Цивільного кодексу України, цього Закону та інших актів законодавства, що регулюють діяльність невідприємницьких організацій.

Стаття 4. Принципи створення та діяльності громадських організацій

1. Громадські організації створюються і діють на основі незалежності, добровільності, рівноправності їх членів (учасників), самоврядування, законності та гласності. Вони вільні у виборі напрямів своєї діяльності.

2. Обмеження діяльності громадських організацій може встановлюватись тільки Конституцією та законами України.

Стаття 5. Заборона обмеження прав і свобод громадян у зв'язку з їх належністю або неналежністю до громадських організацій

1. Ніхто не може бути примушений до вступу в будь-яку громадську організацію.

2. Належність чи неналежність особи до громадської організації не може бути підставою для обмеження прав і свобод або для надання державою будь-яких пільг і переваг.

3. Державні службовці, з урахуванням Конституційних норм, можуть брати участь у громадській діяльності.

4. Вимога про зазначення в офіційних документах щодо членства (участі) у тій чи іншій громадській організації не допускається, крім випадків, передбачених законом.

Стаття 6. Держава та громадські організації

Держава забезпечує додержання прав, свобод і законних інтересів, сприяє законній діяльності громадських організацій, що є легалізованими.

Держава гарантує свободу та незалежність діяльності громадських організацій.

Держава відповідає перед громадянами за свою діяльність.

Стаття 7. Організаційно-правова форма громадських організацій та їх об'єднань

1. Громадські організації та їх об'єднання, створені як юридичні особи і без створення юридичної особи, є невідприємницькими (неприбутковими).

Стаття 8. Статус громадських організацій

Громадські організації України утворюються і діють з всеукраїнським, регіональним, місцевим та міжнародним статусом.

До всеукраїнських громадських організацій належать об'єднання, діяльність яких поширюється на територію всієї України і які мають місцеві осередки у більшості її областей.

До регіональних громадських організацій належать об'єднання, діяльність яких поширюється на територію більш як двох областей.

До місцевих громадських організацій належать об'єднання, діяльність яких поширюється на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці або регіону. Територія діяльності самостійно визначається об'єднанням громадян.

Громадська організація є міжнародною, якщо її діяльність поширюється на територію України і хоча б однієї іншої держави.

Стаття 9. Об'єднання громадських організацій

1. Громадські організації, створені як юридичні особи, мають право на добровільних засадах створювати:

- статутні об'єднання громадських організацій - спілки, федерації, союзи, рухи, тощо, які є юридичними особами;
- договірні об'єднання громадських організацій - (коаліції, партнерства тощо), які не є юридичними особами.

Стаття 10. Статус об'єднань громадських організацій

1. Об'єднання, членами якого є громадські організації – юридичні особи з місцезнаходженням на території однієї адміністративно-територіальної одиниці, мають місцевий статус.

2. Об'єднання, членами якого є громадські організації – юридичні особи з місцезнаходженням на території більш як двох областей України, мають регіональний статус.

3. Об'єднання, членами якого є громадські організації – юридичні особи з місцезнаходженням на території більш ніж половини областей України, мають всеукраїнський статус.

Стаття 11. Засновники громадських організацій

1. Засновниками громадських організацій можуть бути громадяни України, іноземці, особи без громадянства, які досягли 18 років, а молодіжних та дитячих організацій - 14-річного віку.

2. Рішення про заснування громадської організації приймається на установчому з'їзді, (конференції) або зборах.

3. Засновниками громадської організації є особи, які брали участь в установчих зборах та голосували за її створення.

Стаття 12. Членство в громадських організаціях

1. Членами (учасниками) громадських організацій можуть бути громадяни України, іноземці, особи без громадянства, які досягли 14 років, якщо інше не встановлено законом.

2. Засновники громадської організації є її членами (учасниками) з моменту створення такої організації, якщо інше не передбачено статутом організації.

3. Статут організації може передбачати певні вікові, фахові та інші вимоги до набуття членства в організації.

4. Особа, яка є членом громадської організації, в будь-який час вправі вільно вийти з громадської організації.

5. Рішення про виключення особи з членів громадської організації, яке суперечить її статуту, є недійсним.

6. Статут громадської організації може передбачати наявність асоційованого та/або почесного членства.

7. Громадські організації можуть не мати фіксованого членства.

8. У діяльності громадських організацій можуть брати участь колективні члени.

Стаття 13. Найменування громадської організації

1. Найменування громадської організації має складатися з двох частин – загальної та індивідуальної.

2. Загальна частина назви може бути однаковою у різних громадських організацій.

3. Індивідуальна частина найменування громадської організації є обов'язковою і має бути суттєво відмінною від індивідуальних частин найменувань зареєстрованих в установленому порядку громадських організацій, якщо рішенням зареєстрованої громадської організації, власниці найменування, не передбачено інше.

4. Використання у назві юридичної особи, яка не є громадською організацією чи об'єднанням громадських організацій слів – громадська організація або об'єднання громадських організацій забороняється.

5. Громадська організація поряд з основною назвою може мати скорочену назву, яка є аббревіатурою основної. Використання назви об'єднання громадян фізичними та юридичними особами, які не належать до об'єднання громадян, для цілей, не пов'язаних з діяльністю цього об'єднання, забороняється.

Стаття 14. Статутні документи громадських організацій

Громадська організація діє на основі статуту або положення (далі - статутний документ).

Статутний документ громадської організації повинен містити:

1. назву громадської організації, його статус та юридичну адресу;
2. мету та завдання громадської організації;

3. умови і порядок прийому в члени (учасники) громадської організації, вибуття з нього;
4. права і обов'язки членів (учасників) громадської організації;
5. порядок утворення і діяльності статутних органів громадської організації, місцевих осередків та їх повноваження;
6. джерела надходження і порядок використання коштів та іншого майна громадської організації, порядок звітності, контролю, здійснення господарської та іншої комерційної діяльності, необхідної для виконання статутних завдань;
7. порядок внесення змін і доповнень до статутного документа громадської організації;
8. порядок припинення діяльності громадської організації і вирішення майнових питань, пов'язаних з його ліквідацією.

У статутному документі можуть бути передбачені інші положення, що стосуються особливостей створення і діяльності громадської організації.

Статутний документ громадської організації не повинен суперечити законодавству України.

Стаття 15. Легалізація громадських організацій та їх об'єднань

1. Легалізація (офіційне визнання) громадської організації здійснюється шляхом:
  - державної реєстрації, якщо громадська організація/об'єднання громадських організацій створюється як юридична особа в порядку, визначеному законом для непідприємницьких організацій;
  - повідомлення про заснування, якщо громадська організація/об'єднання громадських організацій створюється без статусу юридичної особи в порядку, визначеному цим Законом, або ж як філія, представництво, тощо.

Стаття 16. Повідомлення про заснування

1. Повідомлення про заснування громадської організації, яка не є юридичною особою, подається або надсилається до виконавчого органу відповідно сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі створення) ради за місцезнаходженням організації.
2. Повідомлення про заснування громадської організації подається особою, уповноваженою учасниками, особисто або надсилається через поштове відправлення рекомендованим листом.
3. В повідомленні про заснування вказується мета утворення організації, прізвища, ім'я, по-батькові, адреси засновників та осіб, що уповноважені представляти інтереси організації в органах державної влади, місцевого самоврядування, у стосунках з іншими організаціями, та контактні телефони цих осіб.
4. Повідомлення про заснування підписується засновниками.
5. Порядок обліку громадських організацій, які не є юридичними особами та легалізовані шляхом повідомлення про заснування, визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 17. Відмова у реєстрації

У реєстрації громадській організації може бути відмовлено, якщо назва, статутний або інші документи, подані для реєстрації об'єднання, суперечать вимогам законодавства України.

Стаття 18. Припинення діяльності громадських організацій

Припинення діяльності громадської організації може бути проведено шляхом його реорганізації або ліквідації (саморозпуску, примусового розпуску).

Реорганізація об'єднання громадян здійснюється відповідно до його статуту. Реєстрація новоствореного об'єднання здійснюється у порядку, встановленому цим Законом.

Ліквідація об'єднання громадян здійснюється на підставі статуту або рішення суду.

Стаття 19. Права громадських організацій

Для здійснення своїх цілей і завдань громадські організації користуються правом:

1. представляти і відстоювати свої законні інтереси та законні інтереси своїх членів (учасників) у органах державної влади, місцевого самоврядування, судах, інших органах та установах;
2. брати участь у політичній діяльності, проводити масові заходи (збори, мітинги, демонстрації тощо);
3. ідейно, організаційно та матеріально підтримувати своїх членів (учасників), інші громадські організації, надавати допомогу в їх створенні;
4. одержувати від органів державної влади та місцевого самоврядування інформацію, необхідну для реалізації своїх цілей і завдань;
5. вносити звернення до органів державної влади та місцевого самоврядування, а також до підприємств, установ, організацій;
6. розповсюджувати інформацію і пропагувати свої ідеї та цілі;
7. створювати об'єднання (спілки, союзи, тощо) громадських організацій;
8. виступати учасником цивільно-правових відносин, набувати майнові та немайнові права;
9. засновувати засоби масової інформації;
10. засновувати підприємства, необхідні для виконання статутних цілей і завдань;
11. користуватись іншими правами, відповідно до Закону і інших нормативно-правових актів України та своїх статутних документів.

Стаття 20. Власність громадських організацій

Громадська організація може мати у власності кошти та інше майно, необхідне для здійснення статутної діяльності.

Громадська організація набуває право власності на кошти та інше майно, передане йому засновниками, членами (учасниками) або державою, набуте від вступних та членських внесків, пожертвуване громадянами, підприємствами, установами та організаціями, а також на майно, придбане за рахунок власних коштів чи на інших підставах, не заборонених законом.

Громадські організації також мають право на майно та кошти, придбані в результаті господарської та іншої комерційної діяльності створених ними госпрозрахункових установ та організацій, заснованих підприємств.

Кошти та інше майно громадської організації, в тому числі тих, що ліквідуються, не може перерозподілятися між їх членами і використовується для виконання статутних завдань або на благодійні цілі, а у випадках, передбачених законодавчими актами, за рішенням суду спрямовується в доход держави.

Стаття 21. Господарська та інша комерційна діяльність

З метою виконання статутних завдань і цілей зареєстровані громадські організації можуть здійснювати необхідну господарську та іншу комерційну діяльність шляхом створення госпрозрахункових установ і організацій із статусом юридичної особи, заснування підприємств в порядку, встановленому законодавством.

Громадські організації, створені ними установи та організації зобов'язані вести оперативний та бухгалтерський облік, статистичну звітність, зареєструватись в органах державної податкової інспекції та вносити до бюджету платежі у порядку і розмірах, передбачених законодавством.

Стаття 22. Права об'єднань громадських організацій місцевого статусу

Легітимні об'єднання громадських організацій місцевого статусу, що мають своїми учасниками не менш як п'ять громадських організацій, окрім прав передбачених цим Законом та іншими нормативно-правовими актами України, користуються правом:

1. одержувати від органів державної влади і управління та органів місцевого самоврядування будь-яку інформацію стосовно їх діяльності, в тих межах в яких вони виконують свої посадові обов'язки і розпоряджаються комунальною власністю чи майном Скарбниці Держави;

2. право дорадчого голосу у органах місцевого самоврядування, інших державних установах та організаціях стосовно питань суспільної значущості;

3. оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб, в тому числі рішень щодо розподілу видатків місцевого бюджету, якщо попередньо було використано інші можливі засоби впливу;

4. представляти і захищати свої законні інтереси та законні інтереси своїх членів (учасників), законні інтереси суспільних груп у органах державної влади, місцевого самоврядування, судах, інших органах та установах;

5. впливати на вироблення і здійснення політики держави.

Стаття 23. Обов'язки громадських організацій та їх об'єднань

Громадські організації зобов'язані:

1. діяти відповідно до законодавства України;

2. не керуватись у своїй діяльності корисливими цілями чи такими, що можуть зашкодити благоустрою суспільства.

Стаття 24. Державний нагляд та контроль за діяльністю громадських організацій

Державний контроль за діяльністю громадських організацій здійснюється державними органами у порядку, передбаченому законодавством України.

Органи, що проводять легалізацію громадських організацій, здійснюють контроль за додержанням ними положень статуту.

Нагляд за виконанням та додержанням законності громадською організацією здійснюють органи прокуратури.

Контроль за джерелами та розмірами надходжень, сплатою податків громадськими організаціями здійснюють відповідно фінансові органи та органи державної податкової інспекції.

Стаття 25. Відповідальність за порушення законодавства

Посадові особи легалізуючих органів громадських організацій та громадяни за порушення законодавства про об'єднання громадян несуть дисциплінарну, цивільно-правову, адміністративну або кримінальну відповідальність.

Громадські організації несуть відповідальність, передбачену цим Законом та іншими законодавчими актами України.

Керівництво об'єднанням громадян, яке не легалізувалося у встановленому законом порядку або яке примусово розпущено за рішенням суду, але продовжує діяти, тягнуть за собою адміністративну або кримінальну відповідальність.

Стаття 26. Види санкцій

За порушення законодавства до громадських організацій можуть бути застосовані такі санкції:

- попередження;
- штраф;
- тимчасова заборона (зупинення) окремих видів діяльності;
- тимчасова заборона (зупинення) діяльності;
- примусовий розпуск (ліквідація).

Стаття 27. Попередження

При вчиненні громадською організацією правопорушення, яке є малозначущим і не тягне за собою обов'язкового застосування іншого виду стягнення, відповідний легалізуючий орган виносить письмове попередження.

Стаття 28. Штраф

В разі систематичного вчинення правопорушень, за поданням легалізуючого органу або прокурора на громадську організацію може бути накладено штраф в судовому порядку.

Стаття 29. Тимчасова заборона (зупинення) окремих видів або всієї діяльності об'єднання громадян

З метою припинення незаконної діяльності громадської організації за поданням легалізуючого органу або прокурора суд може тимчасово заборонити окремі види діяльності або тимчасово заборонити діяльність об'єднання громадян на строк до трьох місяців.

Тимчасова заборона окремих видів діяльності громадської організації може здійснюватись шляхом встановлення заборони на проведення масових заходів (зборів, мітингів, демонстрацій тощо), здійснення видавничої діяльності, проведення банківських операцій, операцій з матеріальними цінностями тощо.

За поданням органу, який звертався до суду щодо тимчасової заборони окремих видів або всієї діяльності громадської організації, суд може продовжити цей термін. При цьому загальний термін тимчасової заборони не повинен перевищувати шість місяців.

При усуненні причин, що стали підставою для тимчасової заборони, за клопотанням громадської організації її діяльність може бути відновлена судом в повному обсязі.

Стаття 30. Примусовий розпуск (ліквідація) громадської організації

За поданням легалізуючого органу або прокурора рішенням суду громадська організація примусово розпускається (ліквідується) у випадках:

1. вчинення дій, передбачених статтею 4 цього Закону;
2. систематичного або грубого порушення вимог статті 22 цього Закону;
3. продовження протиправної діяльності після накладення стягнень, передбачених цим Законом.

Суд одночасно вирішує питання про припинення випуску друкованого засобу масової інформації громадської організації, яке примусово розпускається.

Про примусовий розпуск (ліквідацію) громадської організації реєструючий орган протягом п'ятнадцяти днів після набрання рішенням суду законної сили повідомляє у засобах масової інформації.

Рішення про примусовий розпуск всеукраїнських та міжнародних громадських організацій на території України приймається судом.

Стаття 31. Міжнародні зв'язки громадських організацій

Громадські організації, їх об'єднання можуть засновувати або вступати в міжнародні громадські (неурядові) організації, утворювати міжнародні спілки об'єднань громадян, підтримувати прямі міжнародні контакти і зв'язки, укладати відповідні угоди, а також брати участь у здійсненні заходів, що не суперечать міжнародним зобов'язанням України.

Стаття 32. Філії та представництва іноземних громадських (неурядових) організацій

1. Іноземні громадські(неурядові) організації, діють на території України відповідно до цього Закону, інших законодавчих актів України, можуть відкривати власні філії, представництва.

2. Порядок реєстрації філій та представництв іноземних громадських (неурядових) організацій визначається законом.

Фундаментальні принципи щодо статусу неурядових організацій в Європі (Прийнято учасниками багатосторонньої зустрічі, організованої Радою Європи) Страсбург, 5 липня 2002 року